

Adı:

Tarih:

Çocuk olmak

Çocukluk, insanın büyüme ve öğrenme çağıdır. Çocuklar oynar, öğrenir, merak eder ve soru sorar.

1. Hangileri çocukluk çağının özelliklerindendir? (Birden çok doğru olabilir.)
☐ a) Oyun oynamaya ihtiyaç duymak ☐ b) Merak edip soru sormak
☐ c) Büyüyüp gelişmek ☐ d) Ailesini geçindirmek için çalışmak
2. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye göre kaç yaşından küçük herkes çocuktur? _____ yaş
3. Hangisi bir çocuğun ihtiyacı değildir?
☐ a) Ağır işlerde çalışmak ☐ b) Oyun oynamak ☐ c) Okula gitmek
4. Kartları aç, çocuğun ihtiyacını onu karşılayan şeyle eşleştir. (Eşleştir.)

1. Beslenme	a) Doktor ve aşı
2. Eğitim	b) Okul
3. Sağlık	c) Sağlıklı yemek
4. Oyun	d) Oyun alanı
5. Çocuğun bakımından ve korunmasından öncelikle kim sorumludur?
☐ a) Anne babası ya da bakımını üstlenen büyükler ☐ b) Küçük kardeşleri
☐ c) Yalnızca kendisi
6. Çocuklar dinlenmeye ve oyuna ihtiyaç duyar.
☐ Doğru ☐ Yanlış
7. Engelli çocukların hakları diğer çocuklardan azdır.
☐ Doğru ☐ Yanlış
8. Çocukluk, insanın _____ ve öğrenme çağıdır.
(büyüme / emeklilik / çalışma)

Çocuk hakları

Birleşmiş Milletler, 20 Kasım 1989'da Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi kabul etti. Türkiye de bu sözleşmeye taraftır. Her yıl 20 Kasım, Dünya Çocuk Hakları Günü olarak kutlanır.

9. Dünya Çocuk Hakları Günü her yıl _____ tarihindedir.
(20 Kasım / 23 Nisan / 29 Ekim)

10. Durumu ilgili hakla eşleştir. (Eşleştir.)

1. Okula gitmek	a) Görüşünü söyleme hakkı
2. Hastalanınca doktora gitmek	b) Eğitim hakkı
3. Parkta arkadaşlarıyla oynamak	c) Sağlık hakkı
4. Sınıf kuralları için fikir söylemek	d) Oyun ve dinlenme hakkı

11. Bir çocuk okula gönderilmiyor, bir dükkânda çalıştırılıyor. Hangi hakkı korunmuyor?

- ☐ a) Eğitim hakkı ☐ b) Ad hakkı ☐ c) Vatandaşlık hakkı

12. Doğan her bebeğe bir ad verilir ve nüfusa kaydedilir. Bu hangi haktır?

- ☐ a) Ad ve vatandaşlık hakkı ☐ b) Oyun hakkı ☐ c) Sağlık hakkı

13. Çocuk hakları yalnızca bazı ülkelerdeki çocuklar içindir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

14. Hakkı, onunla gelen sorumlulukla eşleştir. (Eşleştir.)

1. Eğitim hakkı	a) Başkalarını da dinlemek
2. Oyun hakkı	b) Derslerime çalışmak
3. Görüşünü söyleme hakkı	c) Oyun alanını temiz tutmak
4. Sağlık hakkı	d) Sağlığıma dikkat etmek

15. Hangileri Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de yer alan haklardır? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Eğitim hakkı ☐ b) Korunma hakkı ☐ c) Oyun ve dinlenme hakkı
☐ d) Araba kullanma hakkı

16. Türkiye, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye taraftır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

Haklarımı anlatıyorum

Sözleşmenin maddelerini kendi cümlelerimizle anlatabiliriz. "Her çocuğun eğitim hakkı vardır." maddesini "Her çocuk okula gidebilmeli." diye söyleyebiliriz.

17. Maddeyi, kendi sözlerimizle yazılmış hâliyle eşleştir. (Eşleştir.)

1. Çocuğun dinlenme ve oyun hakkı vardır.	a) Hasta çocuk tedavi edilmeli.
2. Çocuk her türlü şiddetten korunur.	b) Çocuklar fikirlerini söyleyebilmeli.
3. Çocuk kendini ilgilendiren konularda görüşünü söyleyebilir.	c) Hiçbir çocuk incitilmemeli.
4. Çocuğun sağlık hizmeti alma hakkı vardır.	d) Her çocuk oyun oynayabilmeli.

18. Ece "Çocukların oyun hakkı vardır." diyor. Hangisi bu söze kanıt olur?
- ☐ a) Sözleşmenin oyun hakkıyla ilgili maddesi ☐ b) Ece'nin oyunu çok sevmesi
- ☐ c) Bir arkadaşının tahmini
19. Sınıf sözleşmesini hazırlama adımlarını sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)
- ☐ Öneriler konuşulur. ☐ Herkes önerdiği maddeyi söyler.
- ☐ Maddeler birlikte seçilip yazılır. ☐ Sözleşme panoya asılır.
20. Hangileri sınıf sözleşmesine uygun maddelerdir? (Birden çok doğru olabilir.)
- ☐ a) Herkes konuşma sırasını bekler. ☐ b) Hiç kimse oyundan dışlanmaz.
- ☐ c) Herkes birbirinin eşyasına saygı gösterir. ☐ d) Yalnızca en uzun boylular konuşabilir.
21. Sınıfta Elif'in fikri hiç sorulmadan bir karar alındı. Elif'in hangi hakkı göz ardı edildi?
- ☐ a) Görüşünü söyleme hakkı ☐ b) Sağlık hakkı ☐ c) Ad hakkı
22. Teneffüste bir öğrenci, küçük bir öğrenciyi itip kakıyor. Küçük öğrencinin hangi hakkı korunmuyor?
- ☐ a) Korunma hakkı ☐ b) Eğitim hakkı ☐ c) Ad hakkı
23. Hakkımız çiğnendiğinde güvendiğimiz bir büyüğe söyleriz.
- ☐ Doğru ☐ Yanlış
24. Söylediğimizin doğru olduğunu gösteren bilgiye _____ denir.
- (kanıt / tahmin / dilek)

İnsan olarak haklarımız

İnsan olarak doğduğumuz andan itibaren bazı haklara sahibiz. Bunlara temel hak ve özgürlükler denir. Bu haklar doğuştan gelir ve herkes için geçerlidir.

25. Durumu ilgili hak ya da özgürlükle eşleştir. (Eşleştir.)
1. Fikrini kibarca söylemek	a) Düşünce ve ifade özgürlüğü
2. İncasına göre ibadet etmek	b) Eğitim hakkı
3. Okula gitmek	c) Din ve vicdan özgürlüğü
4. Günlüğünün başkalarınca okunmaması	d) Özel hayatın gizliliği
26. Bu bir hak mı, değil mi? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Haktır, B = Hak değildir)
- ☐ Sağlık hizmeti almak ☐ Fikrini söylemek ☐ Sırada başkasının önüne geçmek
- ☐ Başkasının eşyasını izinsiz almak ☐ Arkadaşını zorla susturmak ☐ Okula gitmek
27. Temel haklar yalnızca yetişkinler içindir.
- ☐ Doğru ☐ Yanlış
28. Can sınıfta fikrini söylerken arkadaşlarını kıracak sözler kullanıyor. Can ne yapmalı?
- ☐ a) Fikrini kırıcı olmadan, nazikçe söylemeli. ☐ b) Hiç konuşmamalı.
- ☐ c) Daha yüksek sesle konuşmalı.

29. Arkadaşının günlüğünü izinsiz okumak hangi hakka saygısızlıktır?

- ☐ a) Özel hayatın gizliliği ☐ b) Eğitim hakkı ☐ c) Sağlık hakkı

30. Hangileri başkalarının haklarına saygı gösteren davranışlardır? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Konuşan arkadaşımın sözünü kesmemek ☐ b) Kardeşimin eşyasını izin alarak kullanmak
☐ c) Farklı inançlara saygı duymak ☐ d) Gece geç saatte yüksek sesle müzik dinlemek

31. Her insanın yaşama hakkı vardır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

32. Temel haklarımız _____ gelir.

(doğuştan / büyüyünce / okula başlayınca)

Cevap anahtarı

1. a) **Oyun oynamaya ihtiyaç duymak, b) Merak edip soru sormak, c) Büyüyüp gelişmek** Aileyi geçindirmek çocuğun değil, büyüklerin görevidir.
2. **18 yaş**
3. a) **Ağır işlerde çalışmak** Çocuklar ağır işlerde çalıştırılmaz. Onların işi oynamak ve öğrenmektir.
4. **1-c, 2-b, 3-a, 4-d**
5. a) **Anne babası ya da bakımını üstlenen büyükler** Aile çocuğa bakar. Devlet de çocukları korumakla görevlidir.
6. **Doğru** Oyun, çocuğun hem bedenini hem aklını geliştirir.
7. **Yanlış** Bütün çocuklar aynı haklara sahiptir.
8. **büyüme**
9. **20 Kasım**
10. **1-b, 2-c, 3-d, 4-a**
11. a) **Eğitim hakkı** Her çocuk okula gitmeli. Çocukları çalıştırmak onların haklarını çiğner.
12. a) **Ad ve vatandaşlık hakkı**
13. **Yanlış** Bütün çocuklar, nerede yaşarsa yaşasın bu haklara sahiptir.
14. **1-b, 2-c, 3-a, 4-d**
15. a) **Eğitim hakkı, b) Korunma hakkı, c) Oyun ve dinlenme hakkı** Araba kullanmak çocuk hakkı değildir. Sürücü belgesi yetişkinlere verilir.
16. **Doğru**
17. **1-d, 2-c, 3-b, 4-a**
18. a) **Sözleşmenin oyun hakkıyla ilgili maddesi** Sözleşme maddesi yazılı ve resmî bir kaynaktır.
19. **Herkes önerdiği maddeyi söyler. → Öneriler konuşulur. → Maddeler birlikte seçilip yazılır. → Sözleşme panoya asılır.**
20. a) **Herkes konuşma sırasını bekler., b) Hiç kimse oyundan dışlanmaz., c) Herkes birbirinin eşyasına saygı gösterir.** Sözleşmenin maddeleri herkes için aynı olmalıdır.
21. a) **Görüşünü söyleme hakkı**
22. a) **Korunma hakkı** Böyle bir durumda hemen bir öğretmene haber verilir.
23. **Doğru** Ailemiz ve öğretmenlerimiz haklarımızı korumamıza yardım eder.
24. **kanıt**
25. **1-a, 2-c, 3-b, 4-d**
26. **Fikrini söylemek: A, Okula gitmek: A, Sağlık hizmeti almak: A, Başkasının eşyasını izinsiz almak: B, Sırada başkasının önüne geçmek: B, Arkadaşını zorla susturmak: B**
27. **Yanlış** Temel haklar çocuk, yetişkin herkes içindir.
28. a) **Fikrini kırııcı olmadan, nazikçe söylemeli.** İfade özgürlüğü başkalarını incitmeden kullanılır.
29. a) **Özel hayatın gizliliği**
30. a) **Konuşan arkadaşımın sözünü kesmemek, b) Kardeşimin eşyasını izin alarak kullanmak, c) Farklı inançlara saygı duymak** Gece yüksek ses komşuların dinlenme hakkını engeller.
31. **Doğru**
32. **doğuştan**